

Dirección Xeral de Formación Profesional
Rede de Integrados de Formación Profesional

Modelo programación probas libres

Programación de módulo

Módulo: FISIOPATOLOXÍA APLICADA Á DIETÉTICA

Profesor/a: Luz María López Lugilde

Curso: 2023 - 2024

CIFP: Ánxel Casal Monte Alto

1 Identificación da programación

1.1 Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15002607	CIFP ANXEL CASAL MONTE ALTO	A CORUÑA	2023-24

1.2 Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	SANIDADE	S19003	DIETÉTICA	SUPERIOR	ORDINARIO

1.3 Módulo profesional

Código MP	Nome	Horas
CS0456	Fisiopatoloxía Aplicada á Dietética	215

1.4 Profesorado responsable

Elaboración	LUZ M. LÓPEZ LUGILDE
Impartición	LUZ M. LÓPEZ LUGILDE

2 Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

2.1 Primeira parte da proba

2.1.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (DECRETO 317/1999, de 17 de novembro)
<ul style="list-style-type: none"> CT 1. Identifica-las estruturas que integran ou se relacionan co aparello dixestivo para relacionalas cos procesos de alimentación-nutrición. CT 2. Explica-las procesos de dixestión, absorción e eliminación de alimentos para relaciona-las funcións básicas do aparello dixestivo coas repercusións nutricionais producidas polas alteracións patolóxicas. CT 3. Explica-las principais síntomas e alteracións da deglutición para relaciona-las cambios de hábitos alimentarios producidos coas súas repercusións nutricionais. CT 4. Analiza-las cambios que se producen nos procesos de dixestión, absorción e eliminación por causa de alteracións nas secrecións dixestivas. CT 5. Clasifica-las procesos que interfíren na motilidade e eliminación de residuos para explica-la súa repercusión no estado nutricional da persoa. CT 6. Identifica-las repercusións das alteracións patolóxicas doutros órganos e sistemas sobre as funcións de alimentación e nutrición. CT 7. Explica-las requirimentos fisiolóxicos que inflúen no estado nutricional dos pacientes para realiza- la adaptación de dietas. CT 8. Analiza-las características e especificacións que debe incluír toda prescrición dietética facultativa. CT 9. Selecciona-las dietas estándar recomendadas en diferentes estados patolóxicos para adaptalas segundo a idade, estado fisiopatolóxico e hábitos do paciente/cliente.

- **CT 12.** Sintetiza-la evolución dietética de un paciente/cliente en función das súas características fisiopatolóxicas e conductuais.

2.1.2 Aspectos a avaliar para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Aspectos a avaliar
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Describíronse cada uns dos órganos que integran o aparato dixestivo en canto a súa localización e relacións topográficas, características anatómicas e fisiolóxicas. ▪ Analizáronse as características da dixestión na boca, farinxe, esófago, estómago, intestino delgado e groso e os tempos de transito dos alimentos polos distintos tramos do tubo dixestivo. ▪ Entendeuse o proceso de absorción de glúcidos, lípidos, proteínas, auga, sustancias minerais e vitaminas hidrosolubles. ▪ Entendeuse o papel central do fígado no metabolismo ▪ Coñecéronse os aspectos fundamentais relacionados co metabolismo e a integración das súas distintas rutas. ▪ Analizáronse aspectos da regulación e contraregulación hormonal. ▪ Entendeuse o funcionamento do eixo hipotálamo-hipofisario. ▪ Estudiáronse a influencia das hormonas peptídicas, proteicas e esteroideas no organismo e no metabolismo. ▪ Coñeceuse o funcionamento do equilibrio ácido base. ▪ Analizáronse mecanismos de control da fame e da saciedade. ▪ Explorouse a fisiopatoloxía do metabolismo graxo: lipoxénese, dislipemias, lipoidose, lipodistrofias. ▪ Analizouse a fisiopatoloxía do metabolismo glucídico en especial as enzimopatías glucídicas, hiperglucemias, diabetes e síndrome da intolerancia á glucosa, e hipoglucemias. ▪ Estudouse a fisiopatoloxía do metabolismo proteico: as disproteinemias, hipoproteinemias y paraproteinemias, nucleoproteinemias e ácido úrico e alteracións metabólicas que afectan os aminoácidos. ▪ Analizáronse aspectos relacionados coa obesidade e a delgadeza. ▪ Entendéronse os fenómenos de malnutrición. ▪ Coñeceuse a fisiopatoloxía dos síndromes constitucionais: Síndrome infeccioso, febril, síndrome neoplásico, síndrome de inmunodeficiencia e alteracións hereditarias. ▪ Analizáronse as repercusións nutritivas dos síndromes constitucionais. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan a cavidade oral. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó esófago ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó estómago. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó intestino delgado. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó colon. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó fígado. ▪ Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó páncreas ▪ Analizáronse as principais patoloxías das vías biliares ▪ Entendeuse a patoloxía que afecta ó sistema endócrino. ▪ Coñecéronse diferentes aspectos do sistema sanguíneo, cardio-circulatorio, respiratorio, nervioso renal e locomotor necesarios para entender a etiopatoxenia das enfermidades máis importantes. ▪ Describiuse a etiopatoxenia das enfermidades mais importantes que afectan ó sistema sanguíneo, cardio-circulatorio, nervioso, renal e locomotor.

2.2 Segunda parte da proba

2.2.1 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (DECRETO 317/1999, de 17 de novembro)
<ul style="list-style-type: none"> CT 1. Identifica-las estruturas que integran ou se relacionan co aparello dixestivo para relacionalas cos procesos de alimentación-nutrición. CT 2. Explica-las procesos de dixestión, absorción e eliminación de alimentos para relaciona-las funcións básicas do aparello dixestivo coas repercusións nutricionais producidas polas alteracións patolóxicas. CT 3. Explica-las principais síntomas e alteracións da deglución para relaciona-las cambios de hábitos alimentarios producidos coas súas repercusións nutricionais. CT 4. Analiza-las cambios que se producen nos procesos de dixestión, absorción e eliminación por causa de alteracións nas secrecións dixestivas. CT 5. Clasifica-las procesos que interfieren na motilidade e eliminación de residuos para explica-la súa repercusión no estado nutricional da persoa. CT 6. Identifica-las repercusións das alteracións patolóxicas doutros órganos e sistemas sobre as funcións de alimentación e nutrición. CT 7. Explica-las requirimentos fisiolóxicos que inflúen no estado nutricional dos pacientes para realiza- la adaptación de dietas. CT 8. Analiza-las características e especificacións que debe incluír toda prescripción dietética facultativa. CT 9. Selecciona-las dietas estándar recomendadas en diferentes estados patolóxicos para adaptalas segundo a idade, estado fisiopatolóxico e hábitos do paciente/cliente. CT 10. Realiza-las operacións necesarias para obte-lo valor da inxestión calórica idónea, tendo en conta a circunstancia fisiopatolóxica do paciente/cliente. CT 11. Calcula-las necesidades nutritivo-dietéticas en diferentes estados patolóxicos. CT 12. Sintetiza-la evolución dietética de un paciente/cliente en función das súas características fisiopatolóxicas e conductuais.

2.2.2 Aspectos a avaliar para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Aspectos a avaliar
<ul style="list-style-type: none"> Descríbense cada uns dos órganos que integran o aparato dixestivo en canto a súa localización e relacións topográficas, características anatómicas e fisiolóxicas. Analizáronse as características da dixestión na boca, farinxe, esófago, estómago, intestino delgado e grosso e os tempos de tránsito dos alimentos polos distintos tramos do tubo dixestivo. Entendeuse o proceso de absorción de glúcidos, lípidos, proteínas, auga, sustancias minerais e vitaminas hidrosolubles. Coñecéronse os aspectos fundamentais relacionados co metabolismo e a integración das súas distintas rutas. Analizáronse aspectos da regulación e contraregulación hormonal. Entendeuse o funcionamento do eixo hipotálamo-hipofisario. Estudiáronse a influencia das hormonas peptídicas, proteicas e esteroideas no organismo e no metabolismo. Coñeceuse o funcionamento do equilibrio ácido base. Analizáronse mecanismos de control da fame e da saciedade. Explorouse a fisiopatoloxía do metabolismo graxo: lipoxéneses, dislipemias, lipoidose, lipodistrofias. Analizouse a fisiopatoloxía do metabolismo glúcídico en especial as enfermidades glúcídicas, hiperglucemias, diabetes e síndrome da intolerancia á glucosa, e hipoglucemias. Estudouse a fisiopatoloxía do metabolismo proteico: as disproteinemias, hipoproteinemias y paraproteinemias, nucleoproteinemias e ácido

úrico e alteracións metabólicas que afectan os aminoácidos.

- Analizáronse aspectos relacionados coa obesidade e a delgadeza.
- Entendéronse os fenómenos de malnutrición.
- Coñeceuse a fisiopatoloxía dos síndromes constitucionais: Síndrome infeccioso, febril, síndrome neoplásico, síndrome de inmunodeficiencia e alteracións hereditarias.
- Coñecéronse diferentes aspectos do sistema sanguíneo, cardio-circulatorio, respiratorio, nervioso renal e locomotor necesarios para entender a etiopatoxenia das enfermidades máis importantes.
- Analizáronse algúns dos principios relacionados coa dietoterapia
- Describíronse principios nutricionais alterados nas dietas terapéuticas.
- Comparáronse dietas terapéuticas.
- Formuláronse dietas adaptadas a distintas situacións.

3 Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os aspectos a avaliar

A. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA ALCANZAR A AVALIACIÓN POSITIVA

- Describíronse cada uns dos órganos que integran o aparato dixestivo en canto a súa localización e relacións topográficas, características anatómicas e fisiolóxicas.
- Analizáronse as características da dixestión na boca, farinxe, esófago, estómago, intestino delgado e groso e os tempos de tránsito dos alimentos polos distintos tramos do tubo dixestivo.
- Entendeuse o proceso de absorción de glúcidos, lípidos, proteínas, auga, sustancias minerais e vitaminas hidrosolubles.
- Entendeuse o papel central do fígado no metabolismo
- Coñecéronse os aspectos fundamentais relacionados co metabolismo e a integración das súas distintas rutas.
- Analizáronse aspectos da regulación e contraregulación hormonal.
- Entendeuse o funcionamento do eixo hipotálamo-hipofisario.
- Estudiáronse a influencia das hormonas peptídicas, proteicas e esteroideas no organismo e no metabolismo.
- Coñeceuse o funcionamento do equilibrio ácido base.
- Analizáronse mecanismos de control da fame e da saciedade.
- Explorouse a fisiopatoloxía do metabolismo graxo: lipoxénese, dislipemias, lipodose, lipodistrofias.
- Analizouse a fisiopatoloxía do metabolismo glucídico en especial as enzimopatías glucídicas, hiperglucemias, diabetes e síndrome da intolerancia á glucosa, e hipoglucemias.
- Estudouse a fisiopatoloxía do metabolismo proteico: as disproteinemias, hipoproteinemias y paraproteinemias, nucleoproteinemias e ácido úrico e alteracións metabólicas que afectan os aminoácidos.
- Analizáronse aspectos relacionados coa obesidade e a delgadeza.
- Entendéronse os fenómenos de malnutrición.
- Coñeceuse a fisiopatoloxía dos síndromes constitucionais: Síndrome infeccioso, febril, síndrome neoplásico, síndrome de inmunodeficiencia e alteracións hereditarias.
- Analizáronse as repercusións nutritivas dos síndromes constitucionais.
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan a cavidade oral.
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó esófago
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó estómago.

- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó intestino delgado.
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó colon.
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó fígado.
- Analizáronse as principais patoloxías que afectan ó páncreas
- Analizáronse as principais patoloxías das vías biliares
- Entendeuse a patoloxía que afecta ó sistema endócrino.
- Coñecéronse diferentes aspectos do sistema sanguíneo, cardio-circulatorio, respiratorio, nervioso renal e locomotor necesarios para entender a etiopatoxenia das enfermidades máis importantes.
- Describiuse a etiopatoxenia das enfermidades mais importantes que afectan ó sistema sanguíneo, cardio-circulatorio, nervioso, renal e locomotor.

B. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

a. Primeira Parte da Proba

Esta proba ten carácter eliminatorio.

A cualificación desta proba terá un valor de 0 a 10 puntos.

Para a superación desta proba escrita será necesario obter unha cualificación igual ou superior a 5 puntos.

b. Segunda Parte da Proba

As persoas aspirantes que superen a primeira parte da proba realizarán a segunda.

A cualificación desta proba terá un valor de 0 a 10 puntos.

Para a superación desta proba será necesario obter unha cualificación igual ou superior a 5 puntos.

As persoas que non superen a primeira parte da proba serán cualificadas con 0 puntos nesta segunda parte.

c. Cualificación Final

A cualificación final será a media aritmética das cualificacións obtidas en cada unha das partes, expresada con números enteiros, redondeada á unidade máis próxima.. As persoas aspirantes deberán superar as dúas probas por separado, obtendo como mínimo unha nota de 5 en cada unha delas para obter unha cualificación positiva. No caso das persoas aspirantes que suspendan a segunda parte da proba, a puntuación máxima que poderá asignarse será de catro puntos.

A avaliación da proba libre realizarase nos termos previstos no artigo 37 da Orde do 12 de xullo de 2011 e a expresión da cualificación final obtida por cada aspirante no presente módulo profesional será numérica, entre 1 e 10, sen decimais.

Os membros da comisión de avaliación poderán excluír de calquera parte da proba dun determinado módulo profesional ás persoas aspirantes que leven a cabo calquera actuación de tipo fraudulento ou incumplan as normas de prevención, protección e seguridade, sempre que poidan implicar algún tipo de risco para si mesmas, para o resto do grupo ou para as instalacións, durante a realización das probas. Neste caso, a profesora do módulo profesional cualificará esa parte da proba do módulo con 0 puntos.

4 Características da proba e instrumentos necesarios para o seu desenvolvemento

4.1 Primeira parte da proba

A. CARACTERÍSTICAS DA PROBA NESTA PARTE

Esta primeira proba consistirá nun cuestionario escrito que poderá conter:

1. Preguntas Breves: Requirirón respostas breves, normalmente de unha ou unhas poucas frases.
2. Preguntas de Resposta Única o Tipo Test: Presentaranse múltiples opcións de resposta, das cales solo unha será correcta
3. Verdadeiro ou Falso: O enunciado formulará unha afirmación e se deberá determinar si é verdadeira ou falsa.

4. Completar Espazos en Branco ou Frases: Presentarase un enunciado con espazos en branco, e deberán ser completados coa resposta correcta.
5. Relacionar Columnas ou Conceptos: Presentaranse dúas columnas o conxuntos de elementos que deberán relacionarse correctamente.

No caso exclusivo das preguntas tipo test de resposta única e as de verdadeiro ou falso, por cada 3 respostas incorrectas descontarase unha correcta (ou a súa equivalente proporcional no caso de contestar incorrectamente só unha ou dúas). As preguntas sen resposta non sumarán nin restarán puntos.

B. NORMAS PARA ESTA PROBA

- Os estudantes serán chamados por orde de lista e unha vez rematado o chamamento público, non se permitirá o acceso á proba.
- Será indispensable a identificación co DNI ou pasaporte, o cal deberá estar dispoñible para a comisión avaliadora durante a realización do exame.
- A duración da proba será de 2 horas.
- O cuestionario será entregado en formato impreso e grapado e non pode ser desgrapado, nin poden ser incorporados documentos ailleos ao proceso, salvo autorización expresa da comisión avaliadora.
- Á proba adxuntarase unha folla de instrucións onde se especificarán as normas de realización e criterios concretos de avaliación.
- O bolígrafo debe ser de tinta indeleble, en cor azul ou negra. Non se permitirá o uso de corrector.
- Ao rematar o exame, débese entregar o cuestionario con todos os datos identificativos debidamente cumprimentados para optar a ser corrixido.
- Está prohibido sacar o exame fóra do aula.

Lémbrese:

- Está prohibido o uso de dispositivos móbiles ou outros dispositivos electrónicos que poidan interferir no desenvolvemento axeitado do exame.
- Non se poden utilizar reloxo, sendo o profesorado quen indicará periodicamente a hora cando sexa requirido.
- Os pavillóns auriculares deberán permanecer visibles para descartar o uso indebido de dispositivos dixitais nesa localización. Non se permitirá o emprego de gorras, fulares, veos ou calquera outro material que poida cubrir a cabeza nin o pescozo e as orellas (salvo situación médica xustificada e acreditable)
- No caso de acceder á aula na que se fai a proba con bolso, mochila ou obxectos similares deberán permanecer sempre na zona de exame debaixo do seu posto.
- O incumprimento destas normas implicará a expulsión do exame.

Unha vez concluída esta fase inicial do exame, a comisión de avaliación publicará as puntuacións obtidas polos aspirantes polas vías dispostas a tal fin.

4.2 Segunda parte da proba

A. CARACTERÍSTICAS DA PROBA NESTA PARTE

Esta segunda proba consistirá en actividades varias, dos seguintes tipos:

1. Identificación de Estruturas Anatómicas: Presentaranse imaxes e/ou modelos anatómicos nas que o candidato deberá identificar estruturas específicas, como músculos, ósos, órganos, nervios, vasos sanguíneos, etc.
2. Preguntas de Relación de Función Estrutura: Formularanse preguntas que vinculen a función dunha estrutura coa súa anatomía e viceversa.
3. Casos Clínicos ou Situacións Problema: Presentaranse casos clínicos ou situacións nas que o candidato deberá demostrar certo coñecemento anatómico para explicar un problema de saúde específico relacionado cun estado nutricional.
4. Debuxos ou Esquemas: Solicitarase que se debuxe ou esquematice unha estrutura anatómica específica explicando as súas partes

e/ou funcións.

En función do número de estudantes esta proba poderá realizarse mediante:

- a. Proba práctica escrita
- b. Exame oral
- c. Estacións de estudo por onde os estudantes rotan e deben realizar algunha das tarefas mencionadas

B. NORMAS PARA ESTA PROBA

- Os estudantes serán chamados por orde de lista e unha vez rematado o chamamento público, non se permitirá o acceso á proba.
- Será indispensable a identificación co DNI ou pasaporte, o cal deberá estar dispoñible para a comisión avaliadora durante a realización do exame.
- A duración da proba será de 2 horas.
- As actividades a realizar terón un guión escrito que será entregado en formato impreso e grapado. Este documento non pode ser desgrapado e tampouco se lle poden incorporar documentos alleos ao proceso, salvo autorización expresa da comisión avaliadora.
- Á proba adxuntarase unha folla de instrucións onde se especificarán as normas de realización e criterios concretos de avaliación.
- O bolígrafo, se é necesario, debe usarse de tinta indeleble, en cor azul ou negra. Non se permitirá o uso de corrector.
- Ao rematar a proba, débese entregar o guión con todos os datos identificativos debidamente cumprimentados para optar a ser corrixido.
- Está prohibido sacar o guión da proba fóra da aula.

Lémbrese ademais:

- Está prohibido o uso de dispositivos móbiles ou outros dispositivos electrónicos que poidan interferir no desenvolvemento axeitado da proba.
- Non se poden utilizar reloxos, sendo o profesorado quen indicará periodicamente a hora cando sexa requirido.
- Os pavillóns auriculares deberán permanecer visibles para descartar o uso indebido de dispositivos dixitais nesa localización. Non se permitirá o emprego de gorras, fulares, veos ou calquera outro material que poida cubrir a cabeza nin o pescozo e as orellas (salvo situación médica xustificada e acreditable)
- No caso de acceder á aula na que se fai a proba con bolso, mochila ou obxectos similares deberán permanecer sempre na zona de exame debaixo do seu posto.
- O incumprimento destas normas implicará a expulsión do exame.

Unha vez concluída esta segunda fase, a comisión de avaliación publicará as puntuacións obtidas polos aspirantes polas vías dispostas a tal fin.